

آیین‌نامه تشکیل کرسی‌های آزاداندیشی

در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی

متن آیین‌نامه جدید تشکیل کرسی‌های آزاداندیشی در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی از سوی مسئولان وزارت علوم در تاریخ ۱۰/۸/۹۳ به شماره نامه ۹۳/۴۶۷۷/دش منتشر شد.

متن این آیین‌نامه به شرح ذیل است:

تعریف:

کرسی آزاداندیشی: نشست است که در آن به صورت آزاد، نظام‌مند، محترمانه، عقلانی، منطقی و شجاعانه، در یکی از قالب‌های مندرج در ذیل، در باب موضوعی معین و از پیش اعلام شده، به اظهار نظر، پرسش و پاسخ عمیق، گفت‌وگو، تبادل و تضارب آراء، همراه با استدلال و ارایه مستندات پرداخته می‌شود. قالب‌ها: کرسی‌های آزاداندیشی، در یکی از قالب‌های زیر قابل اجراست:

۱- کرسی مناظره

۲- کرسی نقد و نظر

۳- کرسی پرسش و پاسخ به شبهات

اهداف:

- ۱-۲- ایجاد محیط مطلوب برای بیان آزادانه و ناصحانه اندیشه‌ها در دانشگاه‌ها با توجه به تقویت مولفه‌های وحدت، امنیت ملی و ارزش‌های اسلامی
- ۲-۲- تضارب آراء و حاکم شدن فضای عقلانی و علمی با رعایت اخلاق اسلامی و منطق گفت‌وگو
- ۳-۲- ایجاد فرصت قانونی، امن و عادلانه برای طرح آراء و تقویت روحیه حقیقت‌جویی، قانون‌گرایی، آزادگی، خوداتکایی فکری و رشد فرهنگ نقدپذیری در چارچوب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- ۴-۲- تشویق دانشگاهیان به مطالعه و تفکر خلاق در راستای بصیرت‌افزایی و رفع ابهامات و پاسخگویی به شبهات گوناگون
- ۵-۲- ایجاد بستر علمی و فرهنگی مناسب برای تشویق و زمینه‌سازی فرآیند تولید علم و نظریه‌پردازی

ماده ۳- سیاست‌گذاری و نظارت

سیاست‌گذاری و نظارت کلان بر حسن انجام کرسی‌های آزاداندیشی در دستگاه‌های تابعه بر عهده «شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی» می‌باشد.

ماده ۴- هیات مرکزی کرسی‌ها

هیات مرکزی کرسی‌های آزاداندیشی در دستگاه‌های آموزش عالی کشور، «هیات مرکزی نظارت بر فعالیت‌های تشکلی‌های اسلامی» دستگاه مربوطه است.

وظایف هیات مرکزی:

- الف: اتخاذ راهکارهای توسعه کمی و کیفی و تسهیل در برگزاری کرسی‌ها
- ب: بررسی بخشنامه‌های مورد نیاز و پیشنهاد ضوابط و دستورالعمل‌های مرتبط به شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها
- ج: حمایت، هدایت، نظارت و ارزیابی عملکرد هیات‌های ناظر دانشگاه‌های تابعه

ماده ۵- هیات نظارت موسسه

هیات نظارت در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی، «هیات نظارت بر فعالیت‌های تشکلی‌های اسلامی» است و دبیرخانه هیات نظارت بر تشکلی‌های اسلامی دانشگاه وظیفه پیگیری امور اجرایی آن را برعهده خواهد داشت.

وظایف هیات نظارت

- الف: برنامه‌ریزی در جهت تحقق اهداف مصرح در ماده ۲ در سطح دانشگاه مربوطه
- ب: صدور مجوز و تعیین سطح کمی و کیفی مخاطبان (در سطح محیط‌های تخصصی یا عمومی)
- ج: نظارت بر حسن اجرای کرسی‌ها
- د: ارزیابی و رتبه‌بندی کرسی‌های برگزار شده
- ه: رسیدگی به شکایات و گزارش‌های رسیده

- تبصره ۱:** هیات نظارت می‌تواند به منظور ایجاد سازوکار لازم برای انجام وظایف خود، حسب مورد نسبت به تشکیل کمیته‌های کارشناسی ویژه و یا ارجاع موضوعات به شورای فرهنگی دانشگاه اقدام نماید.
- تبصره ۲:** دبیر هیات موظف است نسبت به ارزیابی کرسی‌ها اقدام و جمع‌بندی آن را به صورت فصلی به شورای فرهنگی دانشگاه و هیات مرکزی ارسال نماید.
- تبصره ۳:** کلیه فرآیندهای قانونی مصوب در آیین‌نامه تشکلی‌های اسلامی دانشگاهیان و دستورالعمل اجرایی در این آیین‌نامه جاری خواهد بود.

ماده ۶- فرآیند برگزاری:

- ۶-۱- هر یک از مجموعه‌ها و اشخاص زیر (منوط به نداشتن حکم انضباطی از مراجع ذیربط) می‌توانند درخواست برگزاری کرسی را به هیات ناظر ارائه نمایند:
- الف: هر کدام از تشکلی‌های اسلامی دانشگاهیان (دانشجویی و استادی)، گروه‌های علمی و آموزشی، انجمن‌های علمی، کانون‌های فرهنگی و شوراهای صنفی
- ب: حداقل سه نفر از دانشجویان
- ج: هر یک از اعضای هیات علمی

ماده ۷- ایجاد زمینه و ظرفیت برای برگزاری موفق کرسی‌های آزاداندیشی

برگزاری و ارائه نظرات در کرسی‌های آزاداندیشی در چارچوب مقررات دانشگاه و آیین‌نامه مربوطه، منوط به تشخیص هیات برگزاری کرسی در دانشگاه می‌باشد و تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی خارج از دانشگاه امکان هیچ‌گونه اعمال نظر و یا دخالت در برگزاری یا عدم برگزاری آن نخواهد داشت.

تبصره ۱: انعکاس کلیه مطالب کرسی‌ها در نشریات و رسانه‌های عمومی، در چارچوب قوانین مطبوعات کشور می‌باشد.

تبصره ۲: هیات برگزاری کرسی در موارد خاص می‌تواند انعکاس مفاد و محتوای کرسی‌ها در نشریات و رسانه‌های رسمی کشور را ممنوع نماید.

ماده ۸- سایر موارد:

۸-۱- معاونت فرهنگی دستگاه‌ها و دانشگاه‌ها و موسسات مکلفند همه ساله اعتبار مشخصی برای حمایت از کرسی‌های آزاداندیشی در نظر گرفته و از کرسی‌های برتر و نمونه و افراد فعال در برگزاری آنها به نحو شایسته‌ای تقدیر نمایند.

۸-۲- رئیس دانشگاه و موسسه مکلف است نسبت به اعمال امتیاز مناسب ارتقاء اعضای هیات علمی فعال در برگزاری مطلوب کرسی‌های آزاداندیشی اقدام نماید.

ماده ۹- این آیین‌نامه در ۹ ماده و ۷ تبصره به تصویب شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها رسید و از تاریخ ابلاغ آن لازم‌الاجراست.

تبصره: هر کدام از شخصیت‌های حقوقی مورد اشاره در بند الف صرفاً در حیطه موضوعات تخصصی و زمینه‌های فعالیت مصرح در اساسنامه و آیین‌نامه مصوب می‌توانند درخواست برگزاری کرسی نمایند.

۶-۲- متقاضی برگزاری کرسی‌های مناظره مکلف است در درخواست خود مجری کارشناس، نفر یا نفرات موافق و مخالف با موضوع را معرفی و به هیات نظارت پیشنهاد نماید. در صورت عدم معرفی مخالف، دبیرخانه هیات موضوع مناظره پیشنهادی را به اطلاع عموم دانشجویان رسانده و در صورت اعلام آمادگی سایر دانشجویان یا تشکل‌ها به عنوان مخالف، هیات نظارت بعد از بررسی‌های لازم به صدور مجوز اقدام می‌نماید.

۶-۳- هیات نظارت مکلف است ظرف مدت هفت روز کاری، از تاریخ دریافت تقاضا، نسبت به تشکیل جلسه و اعلام نظر رسمی و کتبی در مورد درخواست برگزاری کرسی اقدام نماید.

۳-۶- چنانچه متقاضی نسبت به رای هیات نظارت اعتراض داشته باشد، می تواند اعتراض خود را ظرف مدت یک هفته از تاریخ ابلاغ رای، به صورت مکتوب به هیات نظارت ارائه دهد. هیات نظارت مکلف است در اولین جلسه شورا، موضوع را بررسی و نتیجه نهایی را به متقاضی اطلاع دهد.

تبصره: کرسی های نقد نظر و کرسی های پرسش و پاسخ به صورت تخصصی برگزار می شود. نحوه برگزاری کرسی های مناظره دانشجویی منوط به نظر هیات نظارت می باشد.

۴-۶- مجری کارشناس

لازم است برگزارکننده کرسی یک نفر مجری کارشناس با ویژگی های احاطه علمی نسبت به موضوع کرسی و دارای توانایی لازم در مدیریت جلسه جهت تایید به هیات نظارت معرفی نماید. معرفی طرفین مناظره، اعلام ضوابط اخلاقی در ارایه دیدگاهها، رعایت تقسیم بندی عادلانه وقت جلسه و مراقبت از خارج نشدن مباحث از موضوع تعیین شده و ارائه تذکرات لازم در این خصوص از جمله وظایف مجری می باشد.